

**Tractatvs De Præventionē Ivdiciali [!], Sev De
Contentione Ivrisdictionvm**

Tonduti, Pierre François de

Lvgdvni, M.DC.LXXIII.

Capvt Primvm. De Iurisdictione Rectoris seu Primicerij Vniuersitatis ex
dispositione iuris, aut Statuto, vel Consuetudine, ipsi competenti: Et
quomodo talis consuetudo probari debeat. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98370](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98370)

TRACTATUS DE PRÆVENTIONE IUDICIALI,

PARS TERTIA;

SIVE

DECISIONES NOVISSIMÆ S. ROTÆ ROMANÆ,

In quibus plurima ab Authore pertractata confirmantur.

CAPVT, SEV

RESOLVTIO I.

In Causa Colonien. Iurisdictionis Co-
ram R.P.D. Corrado.

Luna VII. Maij MDCXLVI.

ARGVMENTVM.

DE iurisdictione Rectoris seu Primicerij Vniuersitatis ex dispositione iuris, aut statuto, vel consuetudine ipsi competenti. & quomodo talis consuetudo probari debeat. De literis Conservatoris Vniuersitatum etiam in terminis Concilij Tridentini, & capituli Causas omnes 20. sessione 24. de reformat. Et quod iurisdiclio Conservatorum est priuatiua quoad Ordinarios, restricta tamen ad casus, personas, & formam litterarum.

SVMMARIVM.

- 1 Iurisdiclio Rectoris scholarium non bene deducitur ex authent. habita, C. ne Filius pro Patre, qua loquitur tantum de Doctore & Magistro.
- 2 Iurisdiclio Rectoris Scholarium ut plurimum dependet à statutis particularibus, vel à consuetudine, num. 3.
- 3 Episcopus non excluditur à Iurisdictione qua competet Sanlegerij de Præuent. Iudic. Pars III.

tit Rectori scholarium ex dispositione. L. final. Cod. de Iurisdic. omn. Iudic.

- 5 Iurisdiclio Rectoris scholarium fundata in iure civili non comprehendit Clericos nec causas Ecclesiasticas, præsertim in præiudicium Episcoporum.
- 6 Iurisdiclio ordinaria potest acquiri ex consuetudine, dummodo sit immemorialis, aut legitime prescripta.
- 7 Immemorialis probatio excluditur quando constat de initio concessionis.
- 8 Ad probationem consuetudinis ex qua acquiratur ordinaria Iurisdiclio, requiruntur concludentes probationes, præsertim quando agitur de acquirenda Iurisdictione priuatiua contra eum, qui habet intentionem fundatam in iure communi.
- 9 Rector Vniuersitatis adiunctus Conservatoribus cum iisdem facultatibus concessis aliis Conservatoribus habet iurisdictionem priuatiuam quoad Ordinarios in causis etiam iudicialibus.
- 10 Conservatoria Vniuersitatum non sunt sublata per Concilium Tridentinum, imò specialiter excepta.
- 11 Constitutio Gregorij XV. non loquitur de Conservatoris Vniuersitatum & studiorum generalium.
- 12 Si in literis conservatoris data fuerit Iurisdiclio in causis extracitatem motis & mouendis contra Doctores vel scholares, comprehensi in conservatoris non possunt trahi vel citari extra citiuitatem.
- 13 Rector Vniuersitatis manutenendus est in quasi possessione Iurisdictionis, si consecutus illum aliquos actus iurisdictionales exercuisse.
- 14 Ex actibus particularibus exercitijs Iurisdictionis competit manutentio in tota Iurisdictione, quia censetur procedere ex causa vniuersali.
- 15 Manutentio concedenda est Rectori scholarium in quasi possessione priuatiua Iurisdictionis, quoad casus, & personas in literis conservatoris comprehensas.

Mm

Exortis

HORTIS controuersis inter Rectorem Vniuersitatis Colonien. qui in Sacra Theologia Magister, aut in utroque, vel altero Iurium Doctor, seu Licentiat, aut in Medicina, seu saltem in Artibus Magister, & Clericus non coniugatus eligi solet, prætendentem se esse in quasi possessione exercendi priuatiue quoad Ordinarium omnimodam iurisdictionem civilem, & criminalem in quibusconque causis, etiam spectantibus ad forum Ecclesiasticum, Doctorum, & Scholarium, ac aliorum dictæ Vniuersitatis, tam ex ordinaria facultate, quam per Summos Pontifices delegata; & Promotorem Fiscalem Curie Archiepiscopalis eiusdem Ciuitatis prædictis opponentem. Causa mihi commissa fuit, in qua hodie proposito Dubio, An, & in quibus sit concedenda manutentio Reçtori, Domini responderunt illi esse concedendam iuxta modum exprimendum in Decisione.

- 1 Itaque recensendo singula fundamenta pro parte Reçtoris deducta. Quoad Primum sumptum ex *Authent. habita. §. verumtamen. C. ne fil. pro patr. dictum* fuit illud non consistere; Tum quia ex eo textu deduci non potest iurisdictionem Reçtoris, de quo nulla ibi fit mentio, sed de Domino id est Doctore, & Magistro iuxta communem Interpretum expositionem;
- 2 † quorum nonnulli existimant iurisdictionem Reçtoris procedere à statutis particularibus, vt Salyc. *ibi, sub n. 2. 3. vers. quare hodie Scholares. Ant. de Matr. in tract. de Indic. sub num. 38. in §. tercio. vers. est etiam*
- 3 *quatuor. † Alij à consuetudine, vt Iacob. Buttrig. ibid. quem sequitur Barth. Bolognin. in repet. sub num. 212. vers. sed quatuor. Sicard. sub num. 17. vers. nunc dicet*
- 4 *aliquis. Corn. sub num. 4. vers. in textu. † Plerique vero ex dispositione l. fin. C. de iurisdic. omn. Indic. vt Bart. ibid. sub num. 5. vers. quare utrum habeant iudicem. Bald. sub num. 56. vers. modo sequitur, & seqq. Abb. in cap. si diligenti sub num. 27. vers. sed postea. extr. de for. compet. & comprobatur Horat. Luc. in tract. de priuileg. Scholar. prin. 65 sub princ. vers. ego quidem. & alij. Neque excluditur Episcopus, quinimo comprehenditur, vt patet ex ipso textu, & in *Constitut. Iustinian. in Proem. ff. §. fin. vers. in Berybiensium vero Cinitates, ibique Gloss. in verb. professores, & DD. omnes conueniunt. † Tum quia lex illa secularis non comprehendit Clericos, nec causas Ecclesiasticas, in quibus eius conditor iurisdictionem non habet, atque ideo eam aliis conferre non potest. c. bene quidem, 96. dist. c. Ecclesia Sancta Maria, extr. de constit. minulque in præiudicium Iuris Episcoporum, ad cap. si diligenti, & cap. significasti, extr. de for. compet. & in specie declarant in ead. Auth. Cyn. sub num. 6. vers. ad quod aduertendum est. Angel. sub num. 9. vers. in ea glossa. Odo-fred. sub n. 2. in fin. vers. quia Clerici. Alberic. sub n. 4. vers. item tenet hic ipse Cyn. Salyc. sub n. 20. vers. quare tertio, quid de Clericis, & num. 24. vers. quare Scholaris Clericus. Corn. sub n. 4. in fin. vers. que omnia, eandemque sententiam tenent Gofred. in summ. tit. de for. compet. n. 12. vers. dubitari autem consuevit. Ioan. Andr. sub n. 24. vers. sed illo respectu, & Abb. numer. 25. vers. quare cum Gloss. & seq. Ant. de Matth. in d. tract. de iudic. sub n. 38. vers. & tenet. P. Rebuff. in tract. de priuileg. Scholar. prin. 152. n. 3. vers. limita in Scholare Clerico, & Horat. Luc. in simili tract. prin. 66. vers. primo limita, & alij.**
- 6 Quoad secundum deductum ex consuetudine, qua potest acquiri ordinaria iurisdictione iuxta text. in cap. cum contingat vbi Gloss. in verb. vel consuetudine. Ioan.

Andr. Abb. Felin. & ceteri DD. extr. de for. compet. Dictum fuit ex scripturis productis non probari consuetudinem immemorabilem, seu aliam legitime præscriptam; tum quia non præ se ferunt requisita ad hunc effectum necessaria, quinimo ad exhibitos priuilegiorum particularium titulos referri possunt, † ex quibus constat de initio concessionis, ac proinde excluditur immemorabilis, vt fuit dictum in *Pam-pilon. beneficij 21. Maij 1618. in recent. dec. 27. n. 2. & seq. vers. licet enim, p. 4. tom. 2. & in Comen. parochialis 25. Iulij 1621. coram bon. me. Buratto dec. 55. n. 1. vers. unde sequitur. Tum quia non fuerunt rite extractæ, & multifarie impugnantur à parte, ita quod non faciunt concludentem probationem. Rot. dec. 382. n. 6. vers. quare cum plur. p. 2. & dec. 383. n. 5. vers. neque obstat. p. 4. recent. † Qualis est necessaria in hac materia, vt not. 8. Gloss. fin. ac DD. in c. ult. extr. de consuetud. & in l. 1. & in verb. probatis, C. que sit longa consuetud. Rot. penes Seraph. dec. 1159. sub n. 1. vers. cum enim, & dec. 36. n. 5. vers. si cum dictum, p. 1. diuers. Gregor. decif. 162. n. 1. vers. & propterea ac seqq. & in recent. dec. 456. n. 15. vers. non obstat præsentia consuet. ac dec. 525. n. 5. vers. quatenus verop. 1. & dec. 214. n. 18. vers. quia ad hoc, p. 7. Etque magis dum ex ea prætenditur fuisse acquisitum ius Reçtori priuatiue ad Ordinarium, habentem intentionem fundatam in dispositione tam iuris communis d. cap. si diligenti, & c. sequac cap. significasti extr. de for. compet. & c. 1. de offic. ordin. & cap. cum persona, de priuileg. in 6. quam Sac. Concil. Trident. sess. 24. de Reformat. c. 10. Nam exactiores hoc casu requiruntur probationes; Rot. penes Card. Seraph. dec. 1084. & bon. mem. Comitul. dec. 26. num. 11. vers. sed cessat obiectum, & dec. 138. n. 12. vers. nam etsi, & in recent. decif. 491. n. 10. & 11. p. 1. & dec. 243. n. 1. dec. 248. dec. 273. ac dec. 382. sub n. 2. vers. nec visum fuit, & dec. 493. n. 4. vers. præscriptio autem, p. 2. dec. 618. num. 26. vers. tum quia, & seqq. p. 5. ac dec. 253. num. 31. vers. quoniam onijso, & seqq. p. 6. ac dec. 82. n. 12. vers. sed tamen, p. 7. cum aliis relatis per Marefcot. resol. 11. a. n. 6. vers. tertio amplius, & seqq. lib. 1.*

Quoad tertium deductum ex Priuilegio san. mem. Bonifacij Noni sub Dat. quint. Idus Nouembris anni primi illius Pontificatus, quo fuerunt deputati Iudices, & Conservatores speciales in causis Magistrorum, & Doctorum, & Scholarium dictæ Vniuersitatis, etiam iudicalem indaginem requiruntibus, cum expressa derogatione contraria Constitutionis san. mem. Bonifacij Octauj, Abbas Monasterij Sancti Martini Colonien., & Decani Sancti Pauli Leodiens., & Sancti Saluatoris, Traiecten. Ecclesiarum, quibus deinde ex alio Priuilegio san. mem. Iulij Secundi sub Dat. septimo Idus Ianuarij Anni 1507. adiunctus fuit Reçtor ipsius Vniuersitatis, cum eisdem facultatibus, perinde ac si ab initio fuisset vnà cum aliis prædictis deputatus. † Dictum fuit, Reçtori tanquam delegato Apostolico competere iurisdictionem iudicalem in causis comprehensis in præfatis litteris Conseruatoris, attento illarum tenore, vt in *Offen. Iuris. 12. Decembris 1614. coram bon. mem. Vbaldo in recent. dec. 616. per tot. p. 2. & eam quidem priuatiue quoad Ordinarium, cuius generali per huiusmodi specialem delegationem, ad instantiam & fauorem prædictorum de Vniuersitate emanatam, ne coram aliis Iudicibus traherentur in his, quæ sub ea delegatione comprehenduntur, censetur derogatum: ad cap. sanè il secundo, extr. de offic. deleg. cap. 2. de offic. deleg. & in specie tradit Iacob. de Aren. in l. quod in rerum §. si quis post, in fin. n. 1. vers. ista littera, ff. de leg. 1. Bald. in l. vnic. §. vbi autem sub num. 7. vers. illud sciatis, C. de ead. tollend. Angel. in l. cum Prator, num. 2. vers.*

- vers. nota istam doctrinam ff. de iudic. Crau. conf. 411. sub n. 31. vers. quando Princeps. & seq. Menoc. pref. 18. n. 17. vers. nonus est casus. & seq. ac n. 23. vers. duodecimus est casus. lib. 2. Franch. dec. 458. n. 3. vers. & postquam. Rot. dec. 717. sub n. 6. vers. aliter casus p. 4. diuers. ac in rec. dec. 37. n. 1. vers. quando enim p. 1. & dec. 30. n. 9. vers. pro Priore autem. & sub n. 10. vers. prima tamen opinio. & seq. p. 2. & in specie probant Gutier. pract. q. lib. 3. q. 10. sub n. 1. vers. nihilominus. & seq. ac alij relati per Monet. de Conseru. c. 3. sub n. 23. vers. tum quia ab Ordinariis. & c. 8. n. 161. vers. prima conclusio. & M. Antonin. resol. 4. n. 2. vers. postremo lib. 3.
- 10 Huiusmodi autem litteræ Conseruatoriæ Vniuersitatis studiorum generalium, seu eorum personis concessæ non fuerunt abrogatæ per Sac. Conc. imò specialiter exceptæ, vt legitur sess. 14. de Reform. c. 5. ad fin. vers. Vniuersitates autem generales. & sess. 25. de Reform. c. 6. ad fin. vers. saluis tamen in omnib. & firmavit Rot. penes Card. Seraph. dec. 585. n. 2. vers. quia quod attinet ad privilegia. & Card. Mantica. dec. 180. n. 5. vers. neque obstat. & in terminis d. c. 20. causa omnes. & c. sess. 24. de Reform. ex sententia S. Congr. fuit dictum, in d. dec. 616. in fin. vers. imò quod tales Conseruatoria p. 2. recent. Ioan. Franc. Leon. in Theor. Eccles. p. 3. c. 8. sub n. 58. vers. Conseruatoria autem.
- 11 Neque obstat Constitutio san. me. Greg. XV. incip. Sanctissim. Christo pater. pub. de anno 1621. 20. Septembris in ord. 9. Bullar. tom. 4. quia non loquitur de Conseruatoriis Vniuersitatum, & studiorum generalium, idcirco in presenti iudicio de illa non est agendum, sed maturius (si opus erit) discutietur in petitorio, vt fuit dictum in Toletan. Conseruatoria 6. Iunij 1635. coram Reuerendiss. D. pro Decan. in recent. dec. 49. sub n. 15. vers. quia ultra quod. & seq. p. 7.
- Quod vero ad Quartum, & vltimum, desumptum ex eodem Priuilegio Iulij Secundi. Domini censuerunt esse aduertendum, quod d. priuilegium duas habet partes præsentem controversiam concernentes. In quarum prima Summus Pontifex adiunxit Rectorem ceteris Conseruatoribus antea deputatis Vniuersitatibusque illi concessit, quod in spectantibus ad officium d. Conseruatoris, ac aliis quibuscumque in quibus ordinaria potitur iurisdictione, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu & figura iudicii, ac sola facti veritate inspecta procedere, easque definire, ac sententias exequi possit, prout ibi legitur, in S. vos igitur, vers. modernum. & pro tempore existentem Rectorem, &c. In altera vero eidem Rectori tribuit iurisdictionem in quibuscumque causis, tunc, & pro tempore motis contra dictos Magistros, Doctores, & Scholares etiam extra Ciuitatem Colonien. coram quibusvis Iudicibus, etiam Ordinariis, ad quos illos inuitos trahi posse prohibuit, ipsique Iudicibus coram quibus extra d. Ciuitatem euocarentur inuiti, & aliis quibuscumque quibus opus fuerit, ne in eisdem causis procedant, inhiberi mandat, vt legitur in vers. quodque de cetero perpetuis futuris temporibus, &c. In prima igitur parte fuit quidem prorogata ad personam Rectoris iurisdictioni aliis Conseruatoribus prius delegata iuxta formam antecedentis delegationis; Verum ordinaria non fuit denuò illi tributa, sed præsupposito tantum, quod antea competere, breuior
- 12 procedendi facultas addita fuit. In sequenti autem parte noua fuit illi concessa iurisdictione in causis contra prædictos extra dictam Ciuitatem motis, ac mouendis, etiam priuatiue quoad Ordinarios, & alios quibus per Rectorem illis instantibus inhiberi posse Summus Pontifex declarauit, ne Magistri, Doctores, & Scholares dum extra Ciuitatem euocantur inuiti à Studiis distrahantur, itaque vigore huius priuile-
- Sanlegerij de Præsent. Iudic. Pars III.

gij. & antecedentis sanct. mem. Bonifacij IX. Rector habet iurisdictionem priuatiue quoad Ordinarium in causis illi delegatis, in his scilicet, quæ sunt comprehensæ in ipsis litteris Conseruatoriis, & in his, quæ pro tempore mouebantur etiam extra Ciuitatem contra Magistros, Doctores, vel Scholares recusantes coram aliis Iudicibus respondere, & Rectoris iudicium eligentes, vt apparet ex præfatis litteris Apostolicis, quæ in hac materia Ordinariis præiudiciali strictè intelligi debent in his tantum casibus qui leguntur in eis expressè dispositi, nec ulterius extendi possunt, cap. ex tuarum, vbi not. DD. extr. de aut. & usu pallij. cap. quantvis de refer. in 6. Oldrad. conf. 268. questio est, verum per priuilegium num. 1. vers. sed in contrarium. & num. 2. vers. præterea, Rot. penes Card. Seraph. dec. 605. n. 2. vers. cum enim. & dec. 827. n. 1. vers. cum enim agatur. & in recentior. dec. 224. n. 11. vers. ex quo priuilegium p. 5. & in specie probant Monet. de Conseru. c. 3. à n. 20. vers. vers. si vero magis speciales. & seq. & Gabr. Pereir. dec. 118. sub n. 16. vers. si quamvis enim.

Quare cum in his Rector fundatam habeat intentionem suam in eisdem priuilegiis Apostolicis, consilietur satis in hoc iudicio de quasi possessione, in qua reperitur exercendi iurisdictionem in causis prædictorum de Vniuersitate ex actibus sublequentibus, qui referri debent ad illum ex allegatis titulis de quo constat ex dictis priuilegiis, quia alij tituli adhuc non fuerint legitime probati, ad l. 2. c. de acqu. poss. Gloss. fin. in l. quedam mulier. ff. de rei vend. Rot. dec. 615. sub n. 3. vers. ita vt quando non constat. p. 2. recent. & in Casenaten. conf. 2. Iunij 1644. in §. quia cum appareat. & 9. Iunij 1645. in §. quia nullibi probatur, vers. & propterea cum constet coram me. & Atque ideo licet respiciant immediatè certas species causarum, cum tamen proueniant à præcedenti titulo vniuersali, sufficiunt utique ad constituendum dict. Rectorem in quasi possessione iuris vniuersalis illam exercendi in omnibus causis sub dictis priuilegiis comprehensis, quia magis attenditur causa actus, quam ipsius exercitium, hincque per vnum actum singularem, vbi causa, & intentio agentis est vniuersalis, acquiritur vniuersalis possessio in huiusmodi iuribus: vt tradit Bald. in repet. l. 1. sub n. 24. vers. tu dic. Cod. de emancip. liber. Felin. in cap. auditis, sub num. 9. prope fin. vers. & dicit Bald. extr. de præscr. Rot. dec. 172. n. 3. vers. si quidem, cum seqq. & dec. 139. num. 12. vers. quia quando caus. p. 2. diuers. & penes Card. Seraph. 951. n. 2. vers. quia ibi causa est vniuersalis, & Reuerendiss. Vergellen. dec. 266. num. 3. vers. quia quasi possessio, ac in recentior. dec. 273. sub n. 2. vers. verum etiam, part. 2. de sapè in aliis. & Propterea fuit per Dominos conclusum illi concedendam esse manutentionem in exercitio eiusdem iurisdictionis priuatiue quoad Ordinarium, quoad causas, & personas sub dictis Apostolicis priuilegiis, (vt dictum est) comprehensas, iuxta illorum tenorem donec super petitorio plenius cognoscatur, iuxta text. in d. cap. cum persona, de priuileg. in 6. Rot. penes Card. Seraph. dec. 585. & dec. 595. n. 2. vers. quando enim. & seqq. ac in d. dec. 491. sub n. 4. vers. non obstat, & seqq. p. 1. recent. & aliis relatis per Marefcor. d. resol. 11. n. 19. vers. quarto dicta conclusos & seqq. ac n. 1. vers. limita cum seqq. lib. 1.

Atque ita d. c. sum vtrique parte informantes &c.

Ista decisio referenda est ad cap. 55. partis secunde Tract. de Præsent.